

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни.	5
II. Тематичний план навчальної дисципліни	6
III. Програма	7
Змістовий модуль 1. Педагогіка творчості як фундаментальна наука.	7
Тема 1. Основні напрями досліджень проблеми творчості. Предмет, завдання та науковий тезаурус педагогіки творчості	7
Тема 2. Психологічні дослідження творчості та їх значення для педагогіки творчості ...	7
Змістовий модуль 2. Формування та розвиток творчої особистості.	8
Тема 3. Творчі якості та критерії їх оцінювання.	8
Тема 4. Технології вивчення рівня творчого розвитку особистості.	8
Змістовий модуль 3. Управління творчим розвитком особистості.	9
Тема 5. Педагогічні технології творчого розвитку особистості	9
Тема 6. Педагогічне управління творчою та інноваційною діяльністю	9
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогіка творчості».	10
V. Плани семінарських та практичних занять	11
VI. Завдання для самостійної роботи	14
VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота	17
VIII. Система поточного і підсумкового контролю знань.	18
IX. Методи навчання	20
X. Методичне забезпечення курсу.	21
XI. Питання до підсумкового модульного контролю.	21
XII. Рекомендована література.	24
- основна.	24
- додаткова.	24

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Творчість – одне із найзагадковіших явищ у житті кожної людини і суспільства в цілому. Творчість не тільки забезпечує поступальний рух суспільства вперед, розвиток земної цивілізації. Творчість, що може навіть важливіше, з погляду гуманності буття, маючи могутній психореабілітаційний ефект, охороняє людину-творця від стресів, відгороджує від повсякденності і суєти, дозволяє зануритися в себе, у свою творчість, черпати в ній сили й натхнення для життя і творчих звершень. Природа, немов би розумно подбала про те, щоб люди, здатні до нестандартного сприйняття світу, а тому й до забезпечення своїми інноваційними рішеннями і підходами його (світу) відновлення і перетворення, не були розіп'яті і знищені традиційністю і рутинністю, які завжди чинять опір творчості. Люди, здатні до творчості, легко адаптуються в будь-якому соціальному середовищі, життєвій і професійній ситуаціях. Здатності і можливості до адаптації знаходяться в них самих, у їхньому умінні абстрагуватися від другорядних моментів, виділяти головне й істотне, бачити цікаве й перспективне, вибудовувати можливі варіанти вирішення проблем, практичних шляхів їх розв'язання, зосереджуватися на їхній реалізації. Могутнім творчим потенціалом для людини в сучасному світі, її підтримкою і захистом, засобом адаптації до змін мінливого світу може і повинна стати творча професійна діяльність.

Педагогіка творчості займає особливе місце серед різних видів творчості, оскільки саме вона визначає вектори динамічного розвитку всіх творчих процесів людства. Метою і результатом педагогіки творчості є творчий розвиток людини, який передбачає розвиток креативності кожної людини й поступове формування в неї здатності до творчості – інтегральної якості особистості, щооб'єднує спрямованість й мотиви, творчі уміння й психічні процеси, характерологічні якості особистості, які забезпечують людині успіх у творчості і піднімають її діяльність до творчого рівня.

Робоча навчальна програма з дисципліни «Педагогіка творчості» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідно до навчального плану спеціальності 8.180110021 «Педагогіка вищої школи» денної форми навчання.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра».

Згідно з навчальним планом спеціальності 8.180110021 «Педагогічна творчість» загальний обсяг дисципліни складає три залікових кредити (108 годин), що об'єднує всі види навчальної діяльності студента: аудиторні заняття (24 години), самостійна робота (44 години), контрольні заходи (модульний контроль, підсумковий модульний контроль). Вивчення навчальної дисципліни завершується підсумковим модульним контролем у формі екзамену.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма містить 3 змістові модулі.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Суб'єкти процесу вивчення навчальної дисципліни: магістрант і викладач вищого навчального закладу у їхній розвивальній педагогічній взаємодії.

Курс	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3 кредити Змістові модулі: 3 модулі Загальний обсяг дисципліни (години): 108 годин Тижневих годин: 2 години	Шифр та назва галузей знань 1801 Специфічні категорії Спеціальність 8.18010021 Педагогіка Вищої школи Освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»	<i>Нормативна</i> Рік підготовки: 6 Семестр: 11 Аудиторні заняття: 24 годин, з них: Лекції (теоретична підготовка): 12 годин Семінарські заняття: 12 годин Модульний контроль: 4 години Самостійна робота: 44 години Вид підсумкового контролю: екзамен

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні	Лекції	Семінарські заняття		Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль 1. Педагогіка творчості як фундаментальна наука								
1.	Основні напрями досліджень проблеми творчості. Предмет, завдання та науковий тезаурус педагогіки творчості.	9	4	2	2		5	
2.	Психологічні дослідження творчості та їх значення для педагогіки творчості.	9	4	2	2		5	
Разом		18	8	4	4		10	
Змістовий модуль 2. Формування та розвиток творчої особистості								
3.	Творчі якості особистості та критерії їх оцінювання.	9	4	2	2		5	
4.	Технології вивчення рівня творчого розвитку особистості.	18	4	2	2		12	2
Разом		27	8	4	4		17	2
Змістовий модуль 3. Управління творчим розвитком особистості								
	Педагогічні технології творчого розвитку особистості.	16	4	2	2		12	
	Педагогічне управління творчою та інноваційною діяльністю.	11	4	2	2		5	2
Разом		27	8	4	4		17	2
Підсумковий контроль (екзамен)		36						
За навчальним планом		108	24	12	12		44	4

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ПЕДАГОГІКА ТВОРЧОСТІ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА НАУКА

Основні поняття модуля: Творчість; педагогіка творчості; педагогічна творчість; психологія творчості; пізнавальні бар'єри; розвивальна взаємодія; механізм розвитку; творча діяльність; інноваційна діяльність; творчі здібності; творче мислення; творчі якості; творча особистість; процес творчості; творчий потенціал; творчі можливості; творчий розвиток; індивідуальна творчість; творча група; продукт творчості; інновація; соціальні механізми творчості.

ТЕМА 1. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОБЛЕМИ ТВОРЧОСТІ. ПРЕДМЕТ, ЗАВДАННЯ ТА НАУКОВИЙ ТЕЗАУРУС ПЕДАГОГІКИ ТВОРЧОСТІ

ЛЕКЦІЯ 1. Дослідження творчості. Предмет, завдання та науковий тезаурус педагогіки творчості (2 год.)

Тенденції історичного розвитку досліджень творчості. Філософські засади творчості. Пізнавальні бар'єри щодо розуміння природи психічного і природи творчості. Природа творчості у світлі системно-структурного підходу. Творчість як розвивальна взаємодія, як механізм розвитку.

Творчість і педагогіка. Педагогіка творчості як фундаментальна наука. Основні напрями дослідження творчої діяльності людини. Предмет і завдання педагогіки творчості. Основні категорії, поняття, терміни та дефініції педагогіки творчості. Закони і закономірності педагогіки творчості. Продукт творчості та інновація. Творча діяльність та інноваційна діяльність. Суб'єкти творчого процесу.

Педагогіка творчості і педагогічна творчість.

Семінарське заняття 1. Історія розвитку педагогіки творчості (2 год.)

ТЕМА 2. ПСИХОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОСТІ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПЕДАГОГІКИ ТВОРЧОСТІ

ЛЕКЦІЯ 2. Психологічні дослідження творчості та їх значення для педагогіки творчості (2 год.)

Психологічний механізм творчої пізнавальної діяльності. Психологічні методи дослідження наукової творчості, процесу творчості, творчих здібностей, психологічних якостей творчої особистості, психологічних умов ефективної творчої праці. Творче мислення як центральна психологічна ланка творчої діяльності.

Характеристика процесу творчості. Використання психологічних моделей процесу творчості у педагогіці творчості. Якості творчої особистості і творчі здібності як педагогічні орієнтири у розвитку особистості. Основні напрями сучасних досліджень психології творчості.

Семінарське завдання 2. Творчість та інноваційна діяльність (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Основні поняття модуля: Творча особистість; творчі якості особистості; творча активність особистості; креативність; творчі здібності; обдарованість; геніальність; творчі можливості; творчий потенціал; структура творчої особистості; модель творчої особистості; структура творчих якостей особистості; формування особистості; розвиток особистості; творчий розвиток; стадії творчого розвитку особистості; проєктивні методи; тести; діагностичні завдання; самооцінювання; мотиви до творчої діяльності; творчі уміння; психічні процеси; профіль творчої особистості; творчі можливості групи; методика профільного аналізу.

ТЕМА 3. ТВОРЧІ ЯКОСТІ ОСОБИСТОСТІ ТА КРИТЕРІЇ ЇХ ОЦІНЮВАННЯ

ЛЕКЦІЯ 3. Творчі якості особистості та критерії їх оцінювання (2 год.)

Поняття творчої особистості. Творчі якості особистості. Творча активність особистості. Творчий розвиток. Креативність. Творчі здібності. Обдарованість. Геніальність. Класифікація та типи творчих особистостей. Стадії творчого розвитку особистості. Творчі можливості. Мультифакторна модель творчої особистості. Структура творчих якостей особистості. Критерії оцінювання рівня сформованості творчих якостей особистості. Сутність формування, розвитку та саморозвитку особистості.

Семінарське заняття 3. Розвиток творчих якостей людини: специфіка та вікові особливості. (2 год.)

ТЕМА 4. ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ РІВНЯ ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

ЛЕКЦІЯ 4. Технології вивчення рівня творчого розвитку особистості (2 год.)

Засоби діагностики креативності та творчих якостей особистості. Структурно-компонентний метод вивчення рівня творчого розвитку особистості. Методика вивчення рівня сформованості мотивів до творчої діяльності; характерологічних якостей особистості, сприятливих творчості. Методи вивчення рівня сформованості творчих умінь і психічних процесів. Профілі творчої особистості, їх типи, класифікація. Метод профільного аналізу рівня творчого розвитку особистості. Технологія аналізу творчих можливостей групи, її здатності до інноваційної діяльності. Діагностичні завдання у розвитку творчих якостей особистості. Методика самооцінки творчих якостей.

Семінарське заняття 4. Структурно-компонентний метод вивчення рівня творчого розвитку особистості (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

УПРАВЛІННЯ ТВОРЧИМ РОЗВИТКОМ ОСОБИСТОСТІ

Основні поняття модуля: Творча діяльність; види творчої діяльності; співробітництво; співтворчість; умови творчого розвитку; творча навчальна діяльність; творча ситуація; етапи творчого процесу; структура творчої діяльності; структура творчої навчальної діяльності учнів; навчальні задачі; навчально-творчі задачі; авторська програма; методи стимулювання творчої активності; прийоми стимулювання творчої активності; інтерактивні технології навчання; андрагогічна модель творчого розвитку; творче мислення; інноваційна діяльність; творча діяльність; педагогічне управління; творча група; принципи педагогічного управління творчою діяльністю; принципи педагогічного управління інноваційною діяльністю; стилі педагогічного управління; особистісно-професійний саморозвиток.

ТЕМА 5. ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

ЛЕКЦІЯ 5. Педагогічні технології творчого розвитку особистості (2 год.)

Діяльність викладача вищого навчального закладу з творчого розвитку майбутніх фахівців. Види творчої діяльності вчителя. Творчий розвиток дорослих. Створення атмосфери співробітництва і співтворчості. Умови успішного творчого розвитку. Стандартна і творча навчальна діяльність. Творчі ситуації. Етапи творчого процесу. Структура творчої навчальної діяльності.

Технології організації навчального процесу, спрямованого на творчий розвиток особистості. Вимоги до проектування технології навчання, спрямованого на творчий розвиток особистості. Навчальні та навчально-творчі задачі. Розробка змісту навчального предмета в контексті посилення його креативності. Вимоги до організації творчої навчальної діяльності. Авторська програма. Методи та прийоми стимулювання творчої активності учнів. Використання завдань психологічної діагностики для творчого розвитку особистості. Технології розвитку педагогічної творчості вчителя, викладача, андрагога.

Семінарське заняття 5. Технології творчого розвитку особистості в процесі навчання (2 год.)

ТЕМА 6. ПЕДАГОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТВОРЧОЮ ТА ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

ЛЕКЦІЯ 6. Педагогічне управління творчою та інноваційною діяльністю (2 год.)

Творчий колектив як об'єкт управління. Інноваційна діяльність творчого колективу як об'єкт управління. Педагогічне управління творчою діяльністю. Особливості педагогічного управління інноваційною діяльністю. Індивід і творча група. Умови успішності педагогічного управління творчою та інноваційною діяльністю. Чинники успішності творчої діяльності та творчого розвитку особистості в колективі. Інноваційна діяльність творчої групи. Принципи педагогічного управління творчою діяльністю. Принципи педагогічного управління інноваційною діяльністю. Інноваційна діяльність вищого навчального закладу та особливості управління нею.

Семінарське заняття 6. Педагогічне управління професійно-творчим розвитком викладача вищої школи (2 год.)

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Педагогіка творчості»

Разом: 108 год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 12 год., самостійна робота – 44 год., модульний контроль – 4 год., підсумковий контроль (екзамен).

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III	
Назва модуля	ПЕДАГОГІКА ТВОРЧОСТІ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА НАУКА		ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ		УПРАВЛІННЯ ТВОРЧИМ РОЗВИТКОМ ОСОБИСТОСТІ	
Кількість балів за модуль	34 бали		59 бали		89 бали	
Лекції	2 год. (1бал)	2 год. (1бал)	2 год. (1бал)	2 год. (1бал)	2 год. (1бал)	2 год. (1бал)
Семінарське заняття	2 год. (11 балів)	2 год. (11 балів)	2 год. (11 балів)	2 год. (11 балів)	2 год. (11 балів)	2 год. (11 балів)
Дати						
Теми лекцій	Дослідження творчості. Предмет, завдання та науковий тезаурус педагогіки творчості	Психологічні дослідження творчості та їх значення для педагогіки творчості	Творчі якості особистості та критерії їх оцінювання	Технології вивчення рівня творчого розвитку особистості	Педагогічні технології творчого розвитку особистості	Педагогічне управління творчою та інноваційною діяльністю
Дати						
Теми семінарських занять	Історія розвитку педагогіки творчості	Творчість та інноваційна діяльність	Розвиток творчих якостей людини: спеціфіка та вікові особливості	Структурно-компонентний метод вивчення рівня творчого розвитку особистості	Технології творчого розвитку особистості в процесі навчання	Педагогічне управління професійно-творчим розвитком викладача вищої школи
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
ІНДЗ	30 балів					
Види поточного контролю			Модульний контроль №2 25 балів		Модульний контроль №3 25 балів	
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль (екзамен)					

**V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.
ПЕДАГОГІКА ТВОРЧОСТІ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА НАУКА
Семінарське заняття 1. Історія розвитку педагогіки творчості**

План. заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Зародження педагогіки творчості: антична педагогіка і педагогіка Середньовіччя.

2. Гуманістична педагогіка Відродження та Просвітництва.

3. Історичні витоки особистісно орієнтованої педагогіки (XVIII – XIX ст.).

4. Педагогічні концепції XX ст.

5. Гуманістичні засади педагогіки В.О. Сухомлинського.

6. В.О. Сухомлинський про педагогічну творчість вчителя.

7. Ідеї В.О. Сухомлинського про формування творчої особистості.

8. Характеристика сучасних досліджень з педагогіки творчості.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Моделювання.

Рекомендована література

Основна: [3], [8], [11], [9],

Додаткова: [3], [11], [17], [18]

Семінарське заняття 2. Творчість та інноваційна діяльність

План. заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Творчість як діяльнісний спосіб життя людини.

2. Мета як форма мобілізації творчого потенціалу людини.

3. Індивідуальний творчий потенціал.

4. Специфіка індивідуальної творчості.

5. Продукт творчої діяльності та інновація.

6. Творча та інноваційна діяльність.

7. Соціальні механізми творчості в організації інноваційної діяльності.

8. Створення умов для діяльності творчих груп.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Моделювання.

Рекомендована література :

Основна література: [3], [8], [11], [9], [2],

Додаткова: [3], [11], [17], [18]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Семінарське заняття 3. Розвиток творчих якостей людини: специфіка та вікові особливості

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Розкрийте зміст понять «формування» та «розвиток».

2. У чому полягає специфіка розвитку творчих якостей людини?
3. Як Ви розумієте процес формування творчої особистості?
4. Вікові особливості людини і розвиток її творчих якостей.
5. Сензитивні періоди життя людини, сприятливі творчому розвитку.
6. Природжені й набуті якості людини, їх нерозривний зв'язок.
7. Креативність і творчі якості: спільне й відмінне.
8. Почуттєва сфера особистості й творчість людини.
9. Критерії оцінювання рівня сформованості творчих якостей особистості.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Моделювання.

Рекомендована література :

Основна література: [3], [8], [11], [9], [2],

Додаткова: [3], [11], [17], [18]

Семінарське заняття 4. Структурно-компонентний метод вивчення рівня творчого розвитку особистості

План.заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Розкрийте сутність структурно-компонентного методу та основні етапи дій щодо вивчення рівня творчого розвитку особистості.
2. Проаналізуйте відмінності у вивченні рівня сформованості мотивів, характерологічних якостей, творчих умінь та психічних процесів, сприятливих творчості.
3. Розкрийте основні етапи процесу самооцінки власного рівня творчого розвитку.
4. Які засоби діагностики творчих якостей особистості Ви знаєте?
5. Проективні методи у діагностиці творчого розвитку особистості.
6. Застосування тестів для визначення рівня творчого розвитку особистості.
7. У чому полягає складність діагностики креативності?
8. Розкрийте сутність профільного аналізу рівня творчого розвитку особистості.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Моделювання.

Рекомендована література :

Основна література: [3], [8], [11], [9], [2],

Додаткова: [3], [11], [17], [18]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

УПРАВЛІННЯ ТВОРЧИМ РОЗВИТКОМ ОСОБИСТОСТІ

Семінарське заняття 5. Технології творчого розвитку особистості в процесі навчання

План:заняття

1. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Розкрийте етапи творчого процесу.
2. Творча діяльність як творчий процес.

3. Творче мислення як творчий процес.
4. Структура творчої навчальної діяльності.
5. Розкрийте сутність технологічного підходу до творчого розвитку особистості в процесі навчання.
6. Вимоги до організації навчання, спрямованого на творчий розвиток особистості.
7. Інтерактивні технології навчання. Залежність методики їх застосування від віку тих, хто навчається.
8. Методи та прийоми стимулювання творчої активності учнів, студентів, дорослих. Спільне й відмінне.
9. Андрагогічна модель творчого розвитку дорослих.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Моделювання.

Рекомендована література :

Основна література: [3], [8], [11], [9], [2],

Додаткова: [3], [11], [17], [18]

Семінарське заняття 6. Педагогічне управління професійно-творчим розвитком викладача вищої школи

План:заняття

1. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми

1. Інноваційна і творча діяльність: спільне, відмінне.
2. Розкрийте зміст понять «педагогічне управління» та «управління».
3. Стили педагогічного управління.
4. Управління адаптацією викладача вищої школи до професійно-педагогічної діяльності.
5. Управління розвитком психолого-педагогічної культури викладача вищої школи.
6. Креативність як найважливіша характеристика інноваційної діяльності викладача.
7. Особистісно-професійний розвиток і саморозвиток як складова творчого розвитку людини.
8. Інноваційні моделі організації навчального процесу у вищій школі.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Моделювання.

Рекомендована література :

Основна література: [3], [8], [11], [9], [2],

Додаткова: [3], [11], [17], [18]

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

САМОСТІЙНА РОБОТА 1.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання наукової літератури виконати такі завдання:

1. Систематизувати основні ідеї В. О. Сухомлинського про педагогіку творчості, її предмет, завдання й значення для розвитку людини.
2. Класифікувати напрями сучасних досліджень педагогічної творчості.
3. Виокремити і систематизувати за напрямками дослідження проблеми творчості у психології, педагогіці, соціології та культурології.

САМОСТІЙНА РОБОТА 2.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

Здійснити пошук і відбір методик, за допомогою яких Ви можете проаналізувати власну здатність до:

- самооцінки як механізму самотворення;
- управління емоціями;
- самостійного мислення;
- самостійного прийняття рішення.

Складіть програму самовдосконалення. Висновки обґрунтуйте.

САМОСТІЙНА РОБОТА 3.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

1. Систематизуйте наукові положення, що розкривають специфіку творчого розвитку людини залежно від її віку.
2. Обґрунтуйте сензитивні періоди життя людини, сприятливі творчому розвитку.
3. Проранжуйте творчі якості людини щодо їх розвитку від дошкільного до зрілого віку.
4. Розкрийте основні етапи творчого розвитку людини.

Висновки обґрунтуйте

САМОСТІЙНА РОБОТА 4.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

- провести самооцінку власного рівня творчого розвитку;
- побудувати власний творчий профіль;
- на основі профільного аналізу скласти програму творчого саморозвитку.

Висновки обґрунтуйте.

САМОСТІЙНА РОБОТА 5.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

Систематизувати інтерактивні технології навчання, спрямовані на творчий розвиток: дитини дошкільного віку, учня початкових класів, підлітка, старшокласника, студента бакалаврату, студента-магістранта, дорослого. Дати відповіді на питання: У чому Ви вбачаєте відмінність у застосуванні інтерактивних технологій для кожної вікової групи? Що є спільного у застосуванні таких технологій?

Висновки обґрунтуйте.

САМОСТІЙНА РОБОТА 6.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

Розкрити генезис креативних психолого-педагогічних технологій. Виділити загальні тенденції інноваційних процесів у вищій школі. Описати проєктивні моделі інноваційної діяльності викладача вищої школи та визначити роль мотивації в її організації й здійсненні.

Висновки обґрунтуйте

Зміст самостійної роботи студентів до кожної теми має таку структуру:

1. Опрацювання першоджерел (конспект, тези).
2. Відповідь на питання до семінарського заняття.
3. Розкриття змісту основних понять теми.
4. Переведення основної інформації теми у мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).
5. На основі опрацювання літератури, виконання практичного завдання.

Таблиця 6.1

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1.			
Педагогіка творчості як фундаментальна наука			
Основні напрями досліджень проблеми творчості. Предмет, завдання та науковий тезаурус педагогіки творчості (5 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання	5	I
Психологічні дослідження творчості та їх значення для педагогіки творчості (5 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання Модульний контроль	5	II
Змістовий модуль 2.			
Формування та розвиток творчої особистості			
Творчі якості та критерії їх оцінювання (5 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання	5	III
Технології вивчення рівня творчого розвитку особистості (12 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання Модульний контроль	5	IV
Змістовий модуль 3.			
Управління творчим розвитком особистості			
Педагогічні технології творчого розвитку особистості (12 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання	5	V
Педагогічне управління творчою та інноваційною діяльністю (5 год.)	Семінарське заняття Звіт про виконання Підсумковий модульний контроль: екзамен	5	VI
Разом: 44 год.	Разом: 30 балів		

VII. КОНТРОЛЬ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ (ІНДЗ)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності магістранта, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання магістрантами ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Педагогіка вищої школи» – це вид науково-дослідної роботи магістранта, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або один із змістових блоків навчального курсу.

Вид ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ науково-педагогічне дослідження у вигляді творчого есе (машинописний варіант, відеоряд у вигляді презентації у програмі PowerPoint), що охоплює змістовий блок одного із модулів – **30 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел. Один із додатків – Презентація у програмі PowerPoint.

Пропонована тематика творчих педагогічних есе:

1. Формування особистості на сучасному етапі розвитку освіти.
2. Грамотність як соціальний індикатор і показник ефективності освіти.
3. Якості творчої особистості педагога.
4. Природа педагогічного таланту.
5. Діяльність учителя як творчий процес.
6. Особливості професійного мислення педагога.
7. Педагогічний такт і маніпулювання вчителя.
8. Прийоми забезпечення творчої уяви вчителя та учнів на уроці.
9. Початкова ланка школи та її роль у розвитку творчих здібностей особистості.
10. Принципи організації творчої взаємодії учителя та учнів у навчально-виховному процесі.
11. Особливості педагогічної рефлексії вчителя.
12. Гуманістична спрямованість особистості вчителя в оцінці В. Сухомлинського.
13. Проектування творчого розвитку особистості в контексті педагогічної спадщини В. Сухомлинського.
14. Професійний ідеал взаємодії вчителя з учнями у спадщині видатних педагогів.
15. Інноваційна освіта: концепції, проблеми становлення, пошук нових технологій.
16. Педагогіка співробітництва як основа гуманізації навчально-виховного процесу.
17. Основи когнітивної педагогіки.
18. Комплексне використання технічних засобів навчання і нових інформаційних технологій.
19. Технологія уроку-діалогу та уроку-монологу: пошук оптимальної моделі.
20. Критерії систематизації розвиваючих методів навчання: теоретичні та практичні проблеми.

21. Взаємозв'язок освіти та динамічних процесів у сучасному українському суспільстві.
 22. Сутність педагогічного мислення: основні аспекти і характеристики.
 23. Принципи педагогічної толерантності у педагогічній взаємодії

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Відповідність змісту меті і завданням роботи	6 балів
2.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	12 балів
4.	Дотримання правил оформлення наукових публікацій	3 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	3 бали
Разом		30 балів

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Педагогіка творчості» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип операційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл.8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій, семінарських занять	6+6
2.	Виступи на семінарських заняттях	60
3.	Модульні контрольні роботи (1, 2)	50
4.	Самостійна робота	30
5.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30
6.	Підсумковий рейтинговий бал	182
7.	Екзамен	40

Разом: **182 балів**

Коефіцієнт перерахунку – $182 : 60 = 3,03$

Розрахунок балів подано з урахуванням можливості студенту взяти участь в обговоренні визначених програмою питань семінарських занять з навчальної дисципліни не менше ніж 80 % із запрограмованих навчальних занять.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проєктів»).

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Педагогіка творчості»

Таблиця 8.4

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Індивідуальна робота	Екзамен
Відвідування занять, підготовка до семінарських занять		Відвідування занять, підготовка до семінарських занять		Відвідування занять, підготовка до семінарських занять			
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6		
34		59		59		30	40

Разом: **182 балів**

Коефіцієнт перерахунку – $182 : 60 = 3,03$

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю:** під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) **Методи стимулювання інтересу до навчання:** навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Педагогіка творчості».

XI. ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ:

1. Розкрити тенденції історичного розвитку дослідження творчості.
2. Пізнавальні бар'єри щодо пізнання природи психічного і природи творчості.
3. Розкрийте зміст твердження: «творчість є розвивальною взаємодією, механізмом, що веде до розвитку».
4. Педагогіка творчості як фундаментальна наука.
5. Предмет педагогіки творчості.
6. Мета і завдання педагогіки творчості.
7. Науковий тезаурус педагогіки творчості.
8. Закони педагогіки творчості.
9. Закономірності педагогіки творчості.
10. Педагогіка творчості і педагогічна творчість.
11. Психологія творчості.
12. Творча діяльність.
13. Інноваційна діяльність.
14. Творчі здібності.
15. Творче мислення.
16. Творчі якості особистості.
17. Творча особистість: сутність та зміст поняття.
18. Охарактеризуйте процес творчості.
19. Творчий потенціал особистості.
20. Індивідуальна творчість.
21. Творча група.
22. Продукт творчості та інновація: спільне й відмінне.
23. Соціальні механізми творчості.

24. Зародження педагогіки творчості: антична педагогіка і педагогіка Середньовіччя.
25. Гуманістична педагогіка Відродження та Просвітництва.
26. Історичні витоки особистісно-орієнтованої педагогіки (XVIII – XIX ст.).
27. Педагогічні концепції XX ст.
28. В.О. Сухомлинський про педагогічну творчість вчителя.
29. Ідеї В.О. Сухомлинського про формування творчої особистості.
30. Характеристика сучасних досліджень з педагогіки творчості.
31. Психологічний механізм творчої пізнавальної діяльності.
32. Психологічні методи дослідження процесу творчості.
33. Творче мислення як центральна психологічна ланка творчої діяльності.
34. Використання психологічних моделей процесу творчості у педагогіці творчості.
35. Якості творчої особистості як педагогічні орієнтири у творчому розвитку особистості.
36. Історико-філософський аспект дослідження проблеми творчості.
37. Творчість як діяльнісний спосіб життя людини.
38. Мета як форма мобілізації творчої енергії людини.
39. Індивідуальний творчий потенціал.
40. Інновація як продукт творчої діяльності.
41. Специфіка індивідуальної творчості.
42. Творча активність особистості.
43. Творчий розвиток.
44. Креативність.
45. Обдарованість.
46. Геніальність.
47. Класифікація та типи творчих особистостей.
48. Стадії творчого розвитку особистості.
49. Творчі можливості.
50. Структура творчої особистості.
51. Мультифакторна модель творчої особистості.
52. Структура творчих якостей особистості.
53. Критерії оцінювання рівня сформованості творчих якостей особистості.
54. Специфіка розвитку творчих якостей особистості.
55. Формування й розвиток особистості.
56. Вікові особливості людини і розвиток її творчих якостей.
57. Сензитивні періоди життя людини, сприятливі для творчого розвитку.
58. Природжені й набуті якості людини, їх нерозривний зв'язок.
59. Креативність і творчі якості: спільне й відмінне.
60. Почуттєва сфера особистості й творчість людини.
61. Мета і завдання педагогічної творчості.
62. Основні етапи творчого розвитку людини.
63. Проективні методи у дослідженні творчого розвитку особистості.
64. Структурно-компонентний метод вивчення рівня творчого розвитку особистості.
65. Методика вивчення рівня сформованості мотивів до творчої діяльності; характерологічних якостей особистості, сприятливих до творчості.

66. Методи вивчення рівня сформованості творчих умінь і психічних процесів, що забезпечують успішність у творчій діяльності.
67. Профілі творчої особистості, їх типи, класифікація.
68. Метод профільного аналізу рівня творчого розвитку особистості.
69. Роль діагностичних завдань у розвитку творчих якостей.
70. Технологія аналізу творчих можливостей групи, її здатності до інноваційної діяльності.
71. Методика самооцінки творчих якостей.
72. Застосування тестів для визначення рівня творчого розвитку особистості.
73. Діагностика креативності.
74. Творча група, умови її формування.
75. Основні характерологічні особливості творчих груп.
76. Напрями діяльності викладача вищого навчального закладу з творчого розвитку майбутніх фахівців.
77. Види творчої діяльності вчителя.
78. Умови творчого розвитку особистості.
79. Стандартна і творча навчальна діяльність.
80. Творчі ситуації.
81. Етапи творчого процесу.
82. Структура творчої навчальної діяльності учнів.
83. Технології організації навчального процесу, спрямованого на творчий розвиток учнів.
84. Навчальні та навчально-творчі задачі.
85. Вимоги до організації творчої навчальної діяльності.
86. Авторська програма.
87. Методи стимулювання творчої активності учнів.
88. Прийоми стимулювання творчої активності учнів.
89. Технології розвитку педагогічної творчості вчителя.
90. Інтерактивні технології навчання.
91. Андрагогічна модель творчого розвитку дорослих.
92. Творча діяльність як творчий процес.
93. Творче мислення як творчий процес.
94. Технології професійно-творчого розвитку викладача вищої школи.
95. Творчий колектив як об'єкт управління.
96. Інноваційна діяльність творчого колективу як об'єкт управління.
97. Педагогічне управління творчою діяльністю.
98. Особливості педагогічного управління інноваційною діяльністю.
99. Індивід і творча група.
100. Чинники успішності інноваційної діяльності творчої групи.
101. Інноваційна діяльність вищого навчального закладу та особливості управління нею.
102. Інноваційна і творча діяльність: спільне, відмінне.
103. Креативність як характеристика інноваційної діяльності викладача.
104. Особистісно-професійний розвиток і саморозвиток особистості як об'єкт управління.

105. Моделі інноваційної діяльності викладача вищої школи.
106. Роль мотивації в організації та здійсненні інноваційної діяльності.

ХІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ВСЬОГО КУРСУ

Основна література:

1. **Бондар В. І.** Дидактика: ефективні технології навчання студентів / В. І. Бондар. – К.: Вересень, 1996. – 129 с.
2. **Бондар В. І.** Теоретичні основи і технологія педагогічного аналізу: управлінський аспект: Навч. посіб. / В. І. Бондар. – К.: Науково-видавничий відділ, 1996. – 67 с.
3. **Зязюн І. А.** Філософія педагогічної дії: Монографія / І. А. Зязюн. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. – 608 с.
4. **Зязюн І. А., Сагач Г. М.** Краса педагогічної дії: Навч. посіб. для вчителів, аспірантів, студентів середніх та вищих навч. закладів / І. А. Зязюн, Г. М. Сагач. – К.: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. – 302 с.
5. **Енциклопедія освіти** / Академія педагогічних наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. **Кремень В. Г.** Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору / авт. В. Г. Кремень. – К.: Педагогічна думка. – 2009. – 520 с.
7. **Кремень В. Г.** Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В. Г. Кремень. – 2-е вид. – К.: Т-во «Знання» України, 2010. – 520 с.
8. **Сисоєва С. О.** Основи педагогічної творчості: Підручник / С. О. Сисоєва // К.: Міленіум, 2006. – 346 с.
9. **Сисоєва С. О.** Педагогічна творчість: Монографія / С. О. Сисоєва. – Х., К.: Книжкове видавн. «Каравела», 1998. – 150 с.
10. **Сисоєва С. О.** Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня: Монографія / С. О. Сисоєва. – К.: Поліграфкнига, 1996. – 406 с.
11. **Сисоєва С. О., Соколова І. В.** Нариси з історії розвитку педагогічної думки: Навчальний посібник / С. О. Сисоєва, І. В. Соколова. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 308 с.

Додаткова література :

12. **Ващенко Г.** Загальні методи навчання: Підручник для педагогів / Г. Ващенко. – К.: Всеукраїнське пед. товариство ім. Г. Ващенка, 1997. – 410 с.
13. **Выготский Л. С.** Воображение и творчество в детском возрасте: Психологические очерки: Кн. для учителя. – 3-е изд. / Л. С. Выготский. – М.: Просвещение, 1991. – 93 с.
14. **Огнев'юк В. О.** Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку / В. О. Огнев'юк. – К.: Знання України, 2003. – 448 с. – Бібліогр.: с. 437-446.
15. **Огнев'юк В. О.** Філософія освіти в структурі наукових досліджень феномену освіти / В. О. Огнев'юк // Шлях освіти. – 2009. – Вий. 2. – С. 2-6.
16. **Онищук Л. А.** Гуманізація управлінської діяльності директора школи: Монографія / Л. А. Онищук. – Житомир: Полісся, 2002. – 321 с.

17. **Паламарчук В. Ф.** Як виростити інтелектуала / В. Ф. Паламарчук. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. – 152 с. **Палтишев Н. Н.** Постигание педагогического мастерства: В поисках практико-ориентированных дидактических подходов / Н. Н. Палтишев. – М.: Издат. центр АПО, 2002. – 68 с.
18. Клепиков О. І., Кучерявий І. Т. Творчі резерви особи (Курс практичної філософії) / О. І. Клепиков, І. Т. Кучерявий. – К.: Вища шк., 1995. – 164 с.
19. Кучерявий О. Г. Педагогіка и психологія дитячої творчості (Аспект самоформування вмінь організовувати творчість дітей): Навч. посіб. / О. Г. Кучерявий – К.: ІЗМН, 1998. – 156 с. – (Рос. мовою).
20. Монтессори М. Значение среды в воспитании / М. Монтессори // Частная школа. – 1995. – №4. – С.122–127.
21. Мороз О. Г., Омеляненко В. П. Перші кроки до майстерності / О. Г. Мороз, В. П. Омеляненко. – К.: Товариство «Знання», 1992. – 112 с.
22. Нариси історії українського шкільництва (1905-1933): Навч. посібник / О. В. Сухомлинська та ін.; За ред. О. В. Сухомлинської. – К.: Заповіт, 1996. – 304 с.
23. Педагогическое мастерство и педагогические технологии: Учеб. пособие / Под ред. Л. К. Гребенкиной, Л. А. Байковой. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Пед. о-во России, 2000. – 256 с.
24. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. В. Кривонос та ін.; за ред. І.А. Зязюна. – 2, ге вид., допов. і переробл. – К.: Вища шк., 2004. – 422 с.
25. **Сухомлинский В. А.** Сто советов учителю / В. А. Сухомлинский. – К.: Радянська школа, 1984. – 254 с.
26. **Сухомлинский В. А.** Об умственном воспитании / Сост.и авт. вступ. ст. М. И. Мухин / В. А. Сухомлинский. – К.: Рад. школа, 1983. – 206 с.
27. **Сухомлинский В. О.** Вибрані твори: У 5 т. / В. О. Сухомлинский. – К.: Рад. школа, 1986. – Т.1–5.
28. **Українська педагогіка** в персоналіях: У 2 кн. Кн. 2: Навч. посібник / За ред. О. В. Сухомлинської. – К.: Либідь, 2005. – 552 с.
29. **Українська педагогіка** в персоналіях: У 2 кн. Кн.1: Навч. посібник / За ред. О. В. Сухомлинської. – К.: Либідь, 2005. – 624 с.

Робоча програма навчального курсу

ПЕДАГОГІКА ТВОРЧОСТІ

Розробник:

Сисоєва Світлана Олександрівна, завідувач науково-дослідної лабораторії освітології Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України.

Укладач :

Паламарчук Лариса Борисівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та історії педагогіки Гуманітарного інституту.

Педагогіка творчості. Програма навчальної дисципліни / Розробник С. О. Сисоєва.
– К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2015. – 26 с.